

VRAAG 2 | Welk boek van 2018 had meer aandacht verdiend?

Griet Plets

chef dSWeekblad



- 1 | **Marek Sindelka**, *Materiaalmoeheid* (Das Mag)
Zelden een boek gelezen dat je aan z'n pagina's gekluisterd houdt en dat je tegelijk het liefst zou dichtslaan om nooit meer open te doen – zo onleesbaar is het bij momenten, zo accuraat in zijn beschrijving van de helletocht van twee jonge broers op zoek naar een beter leven in het noorden, dat het ondraaglijk wordt. De paniek die Amir overvalt als hij in de motor van een auto wordt geperst voor de grote oversteek – in een genadeloos gedetailleerde en tergend trage scène. De frustratie bij nog maar eens een barrière, de bijna bovenmenselijke weerbaarheid van de broers, de onmenselijke eenzaamheid die ze ervaren. Een misselijkmakend boek voor soms misselijkmakende tijden.

- 2 | **Ken Krimstein**, *The three escapes of Hannah Arendt* (Bloomsbury)
Slimme, geestige graphic novel over Hannah Arendt, maar de ambitie reikt veel verder. Dit is een boek over vrijheid, van denken en handelen, en de prijs die daarvoor moet worden betaald. Over waarheid en hoe die te vinden, over – alweer – menselijkheid en wat het betekent mens te zijn in soms weinig menselijke tijden. Een gefictionaliseerd portret van een eigenzinnige, vaak misbegrepen vrouw, trefzeker geschetst, op kleurrijke wijze tot leven gewekt door Ken Krimstein, cartoonist voor onder meer *The New Yorker*.

- 3 | **Pluk van de serviceflat**. Hoe vergaat het de jongen met het wipneusje, het rode haar en de rode kraanwagen zestig jaar later? Is hij nu met Aagje getrouwd, leeft Dollie de Duif nog en heeft hij niet nog ergens een stekje van de hasselbramenstruik, met z'n bramen die iedereen die ervan eet tot spelen aanzetten? Alle wereldproblemen ineens opgelost. Alleen de moeder van Pluk zou hem geloofwaardig weer tot leven kunnen wekken, en haar is zo'n tweede leven niet gegund.

Inge Schelstraete

redactrice cultuur



- 1 | Ik heb in één ruk *Clothes, clothes, clothes. Music, music, music. Boys, boys, boys* (2014) van **Viv Albertine**, de gitariste van The Slits, uitgelezen. Als er een waarachtiger verslag van de punkjaren bestaat, heb ik het nog niet gelezen. Zoals de groep een cultgroep was, is Albertine boek vooral in kleine kring bekend. Ze kan nochtans een fijn stukje schrijven. Dat blijkt nog meer uit het nieuwe *To throw away unopened* (Faber & Faber) over de dood van haar Zwitsers-Britse moeder en Franse vader, en hun turbulente relatie voor ze scheidden. Het boek ademt de naoorlogse armoede en vindingsrijkheid van de klassen die niet gezegd werden door de swinging sixties, met emigraties en re-migraties, volwassenenonderwijs en drie generaties vrouwen die zich voortdurend heruitvinden. Het hoofdstuk waarin Albertine boven het sterfbed van haar moeder slaags raakt met haar zus is pijnlijk, en pijnlijk eerlijk, maar ergens ook grappig.

- 3 | Ik was als jonge lezer al een snob en wenste alle Claudia's waar ik in bibliotheek en boekhandel met zachte hand naartoe werd geleid, een gruwelijke dood toe. Die hen helaas nooit te beurt viel. De paar boeken die eruit sprongen, gingen altijd over jongens die hun doel bereikten: **Tiuri** werd ridder, **Stach** werd koning, en dat gunde ik hen ook.

VRAAG 3 | Welk personage uit de kinder- en jeugdliteratuur zou u graag een tweede leven geven?

Filip Rogiers

redacteur dS Weekblad
en schrijver

- 1 | Fictie: **Leo Pleysier**, *Heel de tijd* (De Bezige Bij). **Julian Barnes**, *Het enige verhaal* (Atlas Contact). Niet van 2018, maar tijdloos en nu pas gelezen: Joseph Roths *Radetzkykymars*, José Saramago's *Opgestaan van de grond* (een late, Portugese Louis Paul Boon), Sándor Márai's *Land, land!* (memoires uit kanteltijden, 1944-1948, van een conservatieve, humanistische Hongaarse seismograaf). Non-fictie: **Bruno Macaes**, *The dawn of Eurasia* (Yale University Press). *De jaren* (Zestien) van **Geert Buelens** (Ambo/Anthos). Poëzie: **Stefan Hertmans**, *Onder een koperen hemel* (De Bezige Bij) en **Koenraad Goudeseune**, *Merkwaardige producten* (Douane).

- 2 | **Koenraad Goudeseune**, *Merkwaardige producten* (Douane).

- 3 | **De Kleine Prins**. Een tweede, en dan nog een stuk of zeven. En **het dode vogeltje** van *Kikker*, ook liefst een volgend leven met ongeknakte vleugels.

Gaea Schoeters

schrijfster en journaliste



- 1 | Het verhaal van *Een odyssee* (**Daniel Mendelsohn**, De Bezige Bij) is eenvoudig: vader Jay volgt college bij zijn zoon over het gelijknamige epos, dat algaauw het venster wordt waardoor Daniel zijn vader leert kennen. Odysseus is een mooiplayer die zich overal uitkleet, en ook de 'waarheden' uit Daniels familieverleden worden bijgesteld. Maar belangrijker dan het wat is het hoe: de taal wervelt, de metaforen schitteren, de structuur imponeert. Dit boek is schaateloos complex én zo meeslepend dat zelfs bespiegelingen over Griekse grammatica pageturners zijn. Lezen! (Dat is een imperatief.)

- 2 | 'Ik leerde wat elk dromerig kind moet weten: dat je over elke horizon heen kunt, ook al lijkt hij nog zo ver weg.' **Beryl Markham** was niet alleen de eerste die van Londen naar Amerika vloog, ze koos ook radicaal voor onafhankelijkheid. Ze verzamelde een rist minnaars en door-kruiste Afrika in een tijd waarin vrouwen aan de haard hoorden. Dat *Westwaarts met de nacht* (De Arbeiderspers) een voortreffelijk boek was, gaf zelfs Hemingway met tegenzin toe: 'Ze schrijft zo goed dat ik me schaam voor mezelf als schrijver.' Voor elke politicus die niet begrijpt waarom de traditionele partijen kiezers kwijtraken aan rechts-populistische partijen is *Terug naar Reims* van **Didier Eribon** (Leesmagazijn) verplichte lectuur. Zijn snoeiharde analyse is helderder dan alle actualiteitsprogramma's van het afgelopen jaar bij elkaar.

- 3 | **Thura** uit de Thule-trilogie van Thea Beckman: haar grote kracht schuilt in de zeldzame combinatie van doortastendheid en mededogen. Dat maakt van haar, in een cultuurclash tussen een 'mannelijke' en een 'vrouwelijke' beschaving, een rolmodel om u tegen te zeggen. Beckman geloofde overigens niet dat een vrouwen-maatschappij het beter zou doen dan zijn mannelijke pendant. Volgens haar deugden mensen gewoon niet, wegens 'hebzuchtig, agressief en onverdraagzaam.'

Geert Sels

redacteur cultuur



- 1 | Een aftastende toenadering tussen een vader en een zoon, dat is *Een odyssee* van **Daniel Mendelsohn** (De Bezige Bij). In de loop van hun wekelijkse ritueel cursorschrijven, legt de Odysseus geleidelijk aan alles bloot wat ze over elkaar moeten weten. Zoals Telemachus zijn vader zocht, zo geraakt de docent dichter bij zijn vader. Stilistisch op dezelfde terugwijkende manier verteld als het klassieke voorbeeld. Een ode aan het zorgvuldig doorgronden.

- 2 | **Bodo Kirchhoff**, dat was toch die theater-schrijver? Met *Wedervaring* (Lebowski) brengt hij een beheerste roman, een teder boek. Twee gevorderde mensen die al wat te lang alleen geleefd hebben, geraken in gesprek en vinden het prettiger er niet meer mee te stoppen. Kirchhoff beschrijft nuchter, langs de buitenkant, maar via het wegstrijken van een haarlok of een zachte aanraking op een schouder laat hij zoveel behoudzame gevoelens doorschemeren. Geschreven in een doortimmerde taal, die het ritme volgt van een trage ademhaling.

- 3 | **V. Swchwrn**, het jongetje dat zijn eerste stappen zette in het alfabet. Toen mijn kinderen beginnende lezertjes waren, regisseerde Guy Cassiers dit boek van Toon Tellegen in Het Paleis. Voor we naar het theater vertrokken, luisterden ze nietsvermoedend toen ik hen er een stukje uit voorlas. Tijdens de voorstelling keken ze me met blinkende ogen aan toen ze het fragment herkenden. Een wonder dat ik me tot op mijn doodsbed zal herinneren. Met mijn kinderen is het goed gekomen. Ze zitten goed in de taal. Maar V? Hoe zou het met hem zijn?

Ine Roox

redactrice buitenland



- 1 | **Ben Rhodes**, *Mijn jaren met Obama* (De Bezige Bij)
Dat Barack Obama zo goed kon spreken, had ook veel te maken met de teksten van Ben Rhodes. Acht jaar lang stond de jonge medewerker aan Obama's zij. Rhodes gaat diep in op de gedachtegang aan de basis van belangrijke beleidsbeslissingen in binnen- en buitenland, en dat maakt zijn turf zo leerrijk voor buitenlandjournalisten. Rhodes zou geen Amerikaan en geen professionele tekstschrijver zijn, als hij er niet lekker veel krenten in had gestopt, die je geregeld doen grinniken, ontroerd laten glimlachen of met nostalgie doen terugdenken aan de tijd dat intelligentie en fatsoen nog heersten in het Witte Huis.

- 2 | **Åsne Seierstad**, *Twee zussen* (De Geus)
De Noorse auteur en journaliste Åsne Seierstad heeft een puik staaltje onderzoeksjournalistiek gewijd aan twee Somalische zussen in Noorwegen die samen naar Syrië trekken en er oorlogsbruiden worden van IS-strijders. Seierstad reconstrueert in detail hun radicalisering en hun vlucht en beschrijft op een meeslepende manier de strijd van hun onmachtige vader, die er alles voor over heeft om zijn kinderen te redden. Dit ontroerende familie-verhaal is tegelijk een belangrijk tijdsdocument dat behalve voor westerse orden diensten hopelijk ook van nut zal blijken voor integratiediensten.

- 3 | De stoere **Pippi Langkous** is een voorbeeld voor alle kleine en grote meisjes die onbevreesd de wereld willen ontdekken en veroveren, en die inspiratie halen uit Pippi's lijfspreuk: 'Ik heb het nog nooit eerder gedaan, dus het lukt me vast wel.'